

Na Elder James J. Hamula
No te Hitu Ahuru

Te oro'a mo'a e te Taraehara

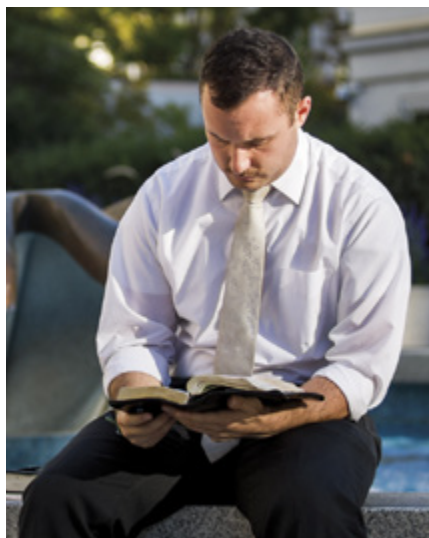
E ti'a i teie oro'a no te oro'a mo'a ia riro ei mea hau atu i te mo'a no tatou tata'itahi.

I te aru'i hou te ohipa i tupu i Getesemane e i Kalavaria, ua haaputupu Iesu i Ta'na mau aposetolo no te taime hopea no te haamori. Tei roto ia i te hoê piha i te tahua i ni'a o te fare o te hoê pipi i Ierusalem, i te anotau no te oro'a Pasa.¹

Na mua ia ratou te tamaaraa Pasa i matarohia, oia hoi, te arenio tusia, te uaina, e te faraoa hopue ore, tapa'o no to Iseraela faaoraraa i tahito ra mai roto mai i te faatitiraa e te pohe,² e no te hoê faaoraraa e tae mai a muri a'e.³ A fatata ai te tamaaraa i te hope, ua rave a'era Iesu i te pane, haamaitai ihora e vavahi ihora,⁴ e horo'a'tura i Ta'na ra mau aposetolo, na ô atura, « a rave, a amu ».⁵ « O ta'u tino teie e horo'ahia na outou nei, e na reira outou ei mana'oraa ia'u ».⁶ E mai te reira atoa, ua faateitei a'era oia i te au'a uaina, haamaitai ihora i te reira, e horo'a'tura i te feia e haati ra Ia'na, na ô atura : « Teie nei au'a, o te faufaa apî ia i to'u nei toto »,⁷ « i haamaniihia... ia matara te hara ».⁸ « E na reira outou ei mana'oraa ia'u ».⁹

Na roto i teie raveraa ohie e te hohonu, ua haamau Iesu i te hoê oro'a apî no te mau taata fafauhia o te Atua. E ore roa te toto animara e

haamanii-faahou-hia e aore ra, te i'o animara e amu-faahou-hia ei faahoho'araa i te tusia faaora a te Mesia o te tae mai.¹⁰ E ravehia râ e e amuhia te mau tapa'o o te i'o i ofatifatihia e te toto o te Mesia i haamaniihia tei haere mai, ei haamana'oraa i Ta'na tusia faaoraraa.¹¹ Ua riro te raveraa i teie oro'a apî ei faaiteraa i te mau taata atoa i te hoê fariiraa ma te hanahana ia Iesu ei Mesia i fafauhia mai e te peeraa Ia'na e te haapa'oraa i Ta'na mau faaueraa ma te aau atoa. No ratou o te faaite e

o te faaau i to ratou oraraa mai te reira te huru, e « na ni'a a'e » te pohe varua ia ratou, e haapapûhia to ratou ora mure ore.

I roto i te mau hora e te mau mahana i muri mai, ua tomo Iesu i Getesemane, ua hopoihia i Kalavaria, e ua faaru'e i te menema no Arimatea. I muri a'e i To'na faaru'eraa mai ia ratou, ua putupu te mau pipi faaroo a Iesu no roto e no piha'i iho ia Ierusalem, i te mahana matamua o te hepetoma no te « vavahi i te pane ra »¹² e ua rave ratou i te reira « ma te mau papû ».¹³ Oia mau, ua rave ratou i te reira eiaha no to ratou noa Fatu here tei reva ê, no te faaite atoa râ i te maururu e i te faaroo i roto i Ta'na faaoraraa nehenehe ia ratou.

To'na auraa, a farerei ai Iesu i Ta'na mau pipi i te fenua Amerika, ua haamau atoa oia i te oro'a mo'a i rotopu ia ratou.¹⁴ A rave ai Oia i te reira, na ô atura oia : « E na reira atoa outou i te rave e a muri noa'tu »¹⁵ e « e riro ia ei faaite i te Metua, e te haamana'o ra outou ia'u e a muri noa'tu ».¹⁶ Faahou â, i te omuaraa o te faaho'i-faahou-raa mai, ua haamau faahou te Fatu i te oro'a no te oro'a mo'a, ma te horo'a mai i te mau arata'iraa ia tatou mai Ta'na i horo'a'tu i Ta'na mau pipi i tahito ra.¹⁷

Ua parauhia te oro'a no te oro'a mo'a « te hoê o te mau oro'a mo'a roa a'e i roto i te Ekalesia ».¹⁸ E mea ti'a ia riro ei mea hau atu i te mo'a no tatou tata'itahi. Na Iesu Mesia Iho i haamau i te oro'a no te faahaamana'o ia tatou i te ohipa Ta'na i rave no te faaora ia tatou e no te haapii ia tatou e nahea ia faaohipa maitai i Ta'na Faaoraraa e ia ora faahou i piha'i iho i te Atua.

Na roto i te faraoa tei vavahihia, te faaite nei tatou e, te haamana'o nei tatou i te tino tahuti o Iesu Mesia—te hoê tino tei faaaueuehia i te mamae, te ahoaho e te mau huru faahemaraa atoa,¹⁹ te hoê tino tei amo i te hopoi'a o te oto, tei faatahe i te toto na te mau poa atoa,²⁰ te hoê tino tei mahaehae te iri e tei haapohehia te mafatu i roto i te faasataurora.²¹ Te faaite nei tatou i to tatou ti'aturi e, a vai ai te reira tino i roto i te pohe, ua ti'afaahou mai oia ia ora mai te menema mai, no te ore roa

e ite faahou i te ma'i, te pê, e aore ra, te pohe.²² E ia amu tatou i te pane, te faaite ra tatou e, mai te tino pohe o te Mesia, e faaora-faahou-hia to tatou tino i te mau ruuruu o te pohe, e e ti'a-faahou mai ma te hanahana mai roto mai i te menema, e e faaho'i-faahou-hia i to tatou varua mure ore ra.²³

Na roto i te hoê hapaina pape na'i-na'i, te faaite ra tatou e, te haamana'o nei tatou i te toto o Iesu i haamani-hia, e te mamae i te pae varua Ta'na i faaruru no te mau taata atoa. Te haamana'o nei tatou i te ahoaho tei faatahe mai i te mau topataraa toto tei topa i roto i Getesemane.²⁴ Te haamana'o nei tatou i te pepe e te ta'iriraa Ta'na i faaruru mai roto mai i te feia tei haru Ia'na.²⁵ Te haamana'o nei tatou i te toto tei manii na roto mai i to'na na rima, te avae e te aoao i Kalavaria.²⁶ E te haamana'o nei tatou i To'na iho mana'o no ni'a i to'na mamae : « Te rahiraa o te reira mamae aore roa i itea ia oe, te huru mau o te reira mamae aore roa hoi i itea ia oe ».²⁷ Ia inu tatou i te pape, te faaite ra tatou e, ua riro To'na toto e To'na mamae ei taraehara no ta tatou mau hara, e e faaore hoi Oia i ta tatou mau hara mai te mea e, e farii e e haapa'o tatou i te mau parau tumu e te mau oro'a o Ta'na evanelia.

No reira, na roto i te pane e te pape, te faahaamana'ohia ra tatou i te faaoraraa a te Mesia ia tatou i te pohe e te hara. E mea faufaa te ana'iraa te pane na mua e te pape i muri iho. Ia amu tatou i te pane, te faahaamana'o ra te reira ia tatou i to tatou iho ti'a-faahou-raa papû, e ere ia i te faaho'i-noa-raa i te tino e te varua. Na roto i te mana o te ti'a-faahou-raa, e faati'a-faahou-hia tatou paatoa i mua i te aro o te Atua.²⁸ Na te reira e faaite mai ia tatou i te uiraa faufaa o to tatou oraraa. Te uiraa tumu e vai nei i mua ia tatou e ere ia e, e ora anei tatou, e ui râ e, i piha'i iho ia vai tatou e ora ai ia pohe tatou. E ho'i paatoa tatou i mua i te aro o te Atua, tera râ, e ere tatou paatoa te faaea i piha'i iho Ia'na.

Na roto i te tahuti nei, e riro tatou paatoa ei mea viivii i te hara e te ofatiraa ture.²⁹ To tatou mau mana'o, ta tatou mau parau e ta tatou mau ohipa, e riro ia ei mea viivii.³⁰ Ei haapotora,

e riro tatou ei mea viivii. E te hopearaa no te viivii i mua i te aro o te Atua, ua haapapû maitai mai Iesu : « Aore hoi te mea viivii e parahi... i mua ia'na.³¹ Ua haapapû-maitai-hia te reira parau e Alama tamaiti, i te taime a faahapahia ai oia e te hoê melahi mo'a, ua mauui roa oia, ua oto, e ua ahoaho roa i to'na viivii, no reira, ua hinaaro a'era oia « ia faaorehia hoi i te varua e te tino atoa hoi, ia ore [oia] ia faatiahia i mua i te aro o... te Atua ».³²

Na roto i te inuraa i te pape o te oro'a mo'a, ua haapiihia mai ia tatou e mea nahea ia tamâ ia tatou i te hara e te ofatiraa hara, e a ti'a ai i mua i te aro o te Atua. Na roto i haamaniiraa Oia i To'na toto hara ore, ua faati'a Iesu Mesia i te mau titauroa a te parau ti'a no te mau hara e te ofatiraa ture. E ua parau mai oia e tamâ Oia ia tatou mai te mea e, ua nava'i to tatou faaroo Ia'na no te tatarahapa ; no te farii i te mau oro'a e te mau fafauraa atoa no te faaoraraa, e haamata na roto i te bapetizoraa ; e ia farii i te Varua Maitai. Ia farii tatou i te Varua Maitai, ei reira tatou e tamâhia ai. Ua haapapû maitai mai Iesu i teie haapiiraa tumu :

« E ore e ô te mea viivii i roto i te basileia [o te Atua]... e ore te taata e tomo i roto i to'na faaearea, maori râ o tei mâ to ratou ahu i to'u ra toto...

E teie nei ; tera te faaue, e tatarahapa, e to te mau otia no te fenua, e haere mai ia'u, e bapetizohia i to'u i'oa, ia mo'a outou i te noaaraa mai te Varua Maitai, ia tia outou ma te porao ore i mua ia'u i te mahana hopea ra ».³³

Teie te haapiiraa tumu a te Mesia.³⁴

Ia farii ana'e tatou i teie haapiiraa tumu e ia faaau i to tatou oraraa i ni'a i te reira, ua tamâhia ia tatou i te toto o te Mesia e ua riro ei mea viivii ore.³⁵

Na roto i te mau pure o te oro'a mo'a, te faaite nei ia tatou i to tatou farii i te haapiiraa tumu a te Mesia e to tatou fafauraa ia ora mai te au i te reira haapiiraa. I roto i ta tatou taparuraa i te Atua, to tatou Metua Mure ore, te parau nei tatou e, « e haamana'o tamau noa » tatou i Ta'na Tamaiti faufaa rahi. A tahi, e faaite tatou i to tatou « hinaaro » ia haamana'o. I muri iho, e faaite tatou e, e « haamana'o » tatou. Na roto i te reira, te rave ra ia tatou i te fafauraa hanahana ia faaite i te faaroo ia Iesu Mesia, e i Ta'na faaoraraa ia tatou i te pohe e te hara.

I muri iho e parau tatou e, « e haapa'o tatou i ta'na mau faaueraa ». E fafauraa hanahana teie no te tatarahapa. Mai te mea e, aita to tatou mau mana'o, te mau parau, e aore ra, ta tatou mau ohipa i te mau mahana i ma'iri ra i tuati roa i tei titauhia, e fafau faahou ia tatou ia faatuati maitai atu i to tatou oraraa i To'na, i roto i te mau mahana e haere mai nei.

I muri iho, e parau tatou e, te hinaaro nei tatou « i te rave i te i'oa o te Tamaiti i ni'a iho ia [tatou] ».³⁶ E fafauraa hanahana teie no te faahaehaa ia tatou i mua i To'na mana e no te rave i Ta'na ohipa, oia hoi, te fariiraa i te mau oro'a e te mau fafauraa atoa no tatou iho.³⁷

Ia fafau ana'e tatou e haapa'o i teie mau parau tumu, ua fafauhia mai ia tatou i roto i na pure no te oro'a mo'a e, « e vai To'na Varua i roto ia [tatou] ».³⁸

Te farii-faahou-raa i te Varua, o te hoê ia haamaitairaa teitei roa a'e, i te mea e, na te Varua e tamâ e e haamo'a ia tatou i te hara e te ofatiraa i te ture.³⁹

E te mau taea'e e te mau tuahine, te ohipa faufaa roa a'e no te tau e no te tau a muri atu o te Taraehara ia a Iesu Mesia. Oia o tei faatupu i te Taraehara, ua horo'a mai Oia ia tatou i te oro'a no te oro'a mo'a no te tauturu ia tatou eiaha i te haamana'o noa, no te titau atoa râ i te mau haamaitairaa atoa o teie ohipa hanahana o te aroha. Mai te mea e, e amui tamau tatou e ma te aau tae mau i roto i teie oro'a mo'a, e tauturu te reira ia tatou ia farii tamau noa ma te hinaaro mau e ia ora i te haapiiraa tumu a te Mesia i muri a'e i te bapetizoraa, e na roto i te reira, e rave faaoti roa tatou i te faanahoraa o te haamo'araa. Oia mau, na te oro'a o te oro'a mo'a e tauturu ia tatou ia rohi tamau noa ma te haapa'o maitai e tae roa'itu i te hopea e ia farii i te îraa o te Metua mai ia Iesu i na reira, te maitai e au atoa i to'na ra maitai.⁴⁰

Te faa'ite papû nei au i te mana o Iesu Mesia no te faaora ia tatou paatoa mai te pohe mai e te mana o te oro'a o Ta'na autahu'araa, oia ho'i, te oro'a mo'a, no te faaineine ia tatou ia « ite i te mata o te Atua, oia o te Metua, e ora'i ».⁴¹ E mata na tatou ia farii i te oro'a mo'a i te hepetoma i muri nei, e i te mau hepetoma atoa i muri iho, ma te hinaaro rahi a'e e te opuaraa papû

a'e, ta'u ia pure na roto i te i'oa o te Fatu o Iesu Mesia ra, amene. ■

TE MAU NOTA

1. Hi'o Mataio 26:17–20 ; Mareko 14:12–17 ; Luka 22:7–18.
2. Hi'o Exodo 12 ; Numera 28:16–25 ; Bible Dictionary, « Feasts ».
3. Hi'o Exodo 13:12–13 ; Mosia 2:3–4 ; Mose 5:5–8.
4. Hi'o Mataio 26:26 ; Mareko 14:22 ; Luka 22:19 ; 1 Korinetia 11:24. A haamau ai Iesu i te oro'a mo'a i rotopu i te ati Nephi i muri a'e i To'na ti'a-faahou-raa, ua vavahi Oia i te faraoa, haamaitai ihora i te reira (hi'o 3 Nephi 18:3).
5. Mataio 26:26 ; Mareko 14:22 ; 1 Korinetia 11:24.
6. Luka 22:19 ; hi'o atoa 1 Korinetia 11:24.
7. Luka 22:20 ; hi'o atoa Mataio 26:28 ; Mareko 14:24 ; 1 Korinetia 11:25.
8. Mataio 26:28.
9. Luka 22:19 ; hi'o atoa 3 Nephi 18:11.
10. Hi'o 2 Nephi 11:4 ; 25:24–25 ; Iakoba 4:5 ; Alama 34:14 ; 3 Nephi 9:17, 19–20 ; Mose 5:5–8.
11. Hi'o Ioane 6:51–57 ; 1 Korinetia 11:24–26 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:40.
12. Te Ohipa 20:7.
13. Te Ohipa 2:42.
14. Hi'o 3 Nephi 9:19–20 ; 18:1–11 ; 20:3–9 ; 26:13.
15. 3 Nephi 18:6.
16. 3 Nephi 18:7.
17. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:75 ; 27:2 ; 59:9–12.
18. *Te mau haapiiraa a te mau Peresideni o te Ekalesia : Joseph Fielding Smith* (2013), 107. « I roto i ta'u hi'oraa ua riro te pureraa oro'a ei pureraa tapu roa a'e, te mea mo'a roa a'e, ia faaauhia i te mau pureraa atoa a te Ekalesia » (*Te mau haapiiraa : Joseph Fielding Smith*, 107).
19. Hi'o Alama 7:11.
20. Hi'o Luka 22:44 ; Mosia 3:7 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:18.
21. Hi'o Salamo 22:16 ; Ioane 19:33–34 ; 20:25–27 ; 3 Nephi 11:14 ; Te Parau

- Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 6:37 ; James E. Talmage, *Iesu te Mesia*, nene'iraa 3 (1916), 669.
22. Hi'o Mataio 28:6 ; Luka 24:6, 39 ; Ioane 20:20 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:22–24.
 23. Hi'o Ioane 6:51–59 ; Alama 11:42–44 ; 40:23 ; 3 Nephi 27:13–15.
 24. Hi'o Luka 22:44 ; Mosia 3:7 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 19:18.
 25. Hi'o Isaia 53:5 ; Mataio 26:67 ; 27:26, 29–30 ; Mareko 14:65 ; 15:15, 19 ; Luka 22:63–65 ; Ioane 19:1 ; Mosia 15:5.
 26. Hi'o Mataio 27:35 ; Mareko 15:15 ; Luka 23:33 ; Ioane 19:16, 33–34.
 27. Te Parau Haapiiraa e te mau Parau Fafau 19:15.
 28. Hi'o Alama 11:42–45 ; 3 Nephi 27:13–15.
 29. Hi'o Mose 6:55.
 30. Hi'o Mataio 5:27–28 ; 12:36 ; Iakoba 3:1–13 ; Mosia 4:29–30 ; Alama 12:14.
 31. Mose 6:57 ; hi'o atoa 1 Korinetia 6:9 ; Ephesia 5:5 ; 1 Nephi 10:21 ; 15:33–34 ; Alama 7:21 ; 11:37 ; 40:26 ; 3 Nephi 27:19 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 1:31–32.
 32. Alama 36:15 ; hi'o atoa irava 14 ; Apokalupo 6:15–17 ; Alama 12:14.
 33. 3 Nephi 27:19–20.
 34. Hi'o 2 Nephi 31:2–21 ; 3 Nephi 11:31–41 ; 27:13–22 ; Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 76:40–42, 50–54, 69–70.
 35. Hi'o 3 Nephi 27:19 ; hi'o atoa Apokalupo 1:5–6 ; 7:14–15 ; Alama 5:21 ; 13:11–12 ; Etera 13:10–11 ; Mose 6:59–60.
 36. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77 ; Moroni 4:3.
 37. Hi'o Dallin H. Oaks, *His Holy Name* (1998) ; Dallin H. Oaks, « Taking upon Us the Name of Jesus Christ », *Ensign*, Me 1985, 80–83.
 38. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 20:77, 79 ; Moroni 4:3 ; 5:2.
 39. Hi'o Roma 15:16 ; 1 Korinetia 6:11 ; 2 Nephi 31:17 ; Alama 5:54 ; 13:12 ; 3 Nephi 27:20 ; Moroni 6:4.
 40. Hi'o Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 93:6–20.
 41. Te Parau Haapiiraa e te Mau Parau Fafau 84:22.